

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1609

Vragen van de leden **Sjoerdsma** en **Diertens** (beiden D66) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *de betrokkenheid van Aruba Airlines bij het uitzetten van Cubaanse mensenrechtenverdedigers, journalisten en andere activisten* (ingezonden 9 januari 2020).

Antwoord van Minister **Blok** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 3 februari 2020).

Vraag 1 en 2

Bent u bekend met de Nieuwsuur-uitzending van 7 januari 2020, waarin wordt onthuld dat de Arubaanse luchtvaartmaatschappij Aruba Airlines betrokken is (geweest) bij de gedwongen deportatie van ten minste drie Cubanen door de Cubaanse overheid zonder wettelijke grond?¹

Kunt u deze onthullingen bevestigen dan wel ontkennen?

Antwoord 1 en 2

Ik ben bekend met de Nieuwsuur-uitzending van 7 januari 2020, maar ik kan de bewering dat Aruba Airlines betrokken zou zijn (geweest) bij de uitzetting van Cubanen door de Cubaanse overheid niet eigenstandig bevestigen dan wel ontkennen.

Vraag 3 en 9

Bent u bereid deze aantijgingen te (laten) onderzoeken?

Wat kan en zal het Koninkrijk doen voor de uitgezette Cubanen, gezien de persoonlijke situatie van deze personen en hun gezinnen? Welke mogelijkheden ziet u om deze Cubaanse mensenrechtenverdedigers, kritische journalisten en andere activisten te ondersteunen en/of te voorzien in compensatie?

Antwoord 3 en 9

Luchtvaart is op grond van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden een landsaangelegenheid en geen aangelegenheid van het Koninkrijk. Aruba is een autonoom land binnen het Koninkrijk en daarmee zelf verantwoordelijk voor luchtvaart. De regering van Aruba heeft met Aruba Airlines gesproken over de aantijgingen. Aruba Airlines heeft in een formele reactie laten weten de betrokkenen vervoerd te hebben, maar ontkent dat er (bewust) is meegewerkt aan de gestelde gedwongen uitzetting van de betrokkenen.

¹ <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2317711-uitgezette-cubaan-ze-mishandelden-me-voor-de-ogen-van-mijn-kinderen.html>

De ambassade van het Koninkrijk der Nederlanden in Havana heeft de kwestie onder de aandacht gebracht bij de Cubaanse regering. Ook heeft het Ministerie van Buitenlandse Zaken naar aanleiding van de Nieuwsuur-uitzending de Cubaanse ambassadeur in Den Haag om opheldering gevraagd. De Cubaanse autoriteiten ontkennen de beschuldigingen en geven aan dat deze personen vrijwillig uit het land zijn vertrokken. De betrokkenen zijn volgens de Cubaanse regering vrij om terug te keren naar Cuba.

Vraag 4

Bent u het eens dat Aruba Airlines hiermee de UN Guiding Principles on Business and Human Rights schendt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

De UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGPs) bieden richtlijnen voor de manier waarop bedrijven invulling zouden moeten geven aan hun verantwoordelijkheid om mensenrechten te respecteren. Na het bekend worden van de aantijgingen tegen Aruba Airlines heeft de regering van Aruba de luchtvaartmaatschappij nog eens gewezen op het belang van mensenrechten en de naleving daarvan.

Mede naar aanleiding van de gesprekken tussen de regering van Aruba en Aruba Airlines heeft de luchtvaartmaatschappij maatregelen genomen om de controles tijdens de boarding procedures verder aan te scherpen.

Vraag 5

Vindt uitzetting van dergelijke Cubaanse activisten door Aruba Airlines nog steeds plaats? Zo ja, bent u bereid er bij de Arubaanse overheid op aan te dringen dat dit zo spoedig mogelijk wordt stopgezet?

Antwoord 5

De beschuldiging dat Aruba Airlines zou hebben meegewerkt aan het uitzetten van Cubaanse activisten kan niet eigenstandig worden bevestigd.

Vraag 6

Wist Aruba Airlines dat zij op deze manier meewerkten aan de gedwongen deportatie van deze Cubanen? Zo nee, acht u dat geloofwaardig? Zo ja, hoe duidt u dit?

Antwoord 6

Aruba Airlines heeft in een formele reactie laten weten de betrokkenen vervoerd te hebben, maar ontkent dat er (bewust) is meegewerkt aan de gestelde gedwongen uitzetting van de betrokkenen.

Vraag 7

Klopt het dat het Koninkrijk der Nederlanden een brief van vier VN-vertegenwoordigers over deze zaak heeft ontvangen? Zo ja, kan de Tweede Kamer een afschrift ontvangen van uw reactie aan betreffende VN-vertegenwoordigers?

Antwoord 7

Dat klopt. De reactie is hierbij aangehecht.

Vraag 8

Klopt de bewering dat Aruba Airlines (bijna) geheel in Venezolaanse handen is of is geweest? Zo ja, hoe duidt u dit en klopt het dat dit niet toegestaan is op basis van Ministerial Decree DL/121257-A en DL/1131-2012 van september 2012?

Antwoord 8

Aruba Airlines betreft een volgens de Arubaanse wetten opgericht Naamloze Vennootschap en valt daarmee onder Arubaanse jurisdictie. Bovengenoemde landsbesluiten DL/121257-A en DL/1131-2012 specificeren dat minstens 70% van de aandelen en daadwerkelijke zeggenschap in handen moeten zijn van permanent ingezetenen van Aruba of een Arubaans rechtspersoon. Er wordt volgens de regering van Aruba aan alle van toepassing zijnde eisen voldaan voor wat betreft eigenaarschap en registratie.

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van het lid Van Raak (SP), ingezonden 8 januari 2020 (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 1611).